

тримують його в вищій школі [10]. Вони вважають, що статеве виховання в школі краще, тому що легше їх дітям спілкуватися зі своїми ровесниками про секс. Відповідно, 92% американських підлітків повідомили, що вони хочуть поговорити з батьками про секс і мати уроки в школах про статеве виховання

Рання сексуальність підлітка, а саме, проблема раннього статевого життя дуже складна. Саме тому підліток не повинен вирішувати її сам, як кажуть, на свій страх і ризик. А якщо у підлітка вже є досвід сексуальних взаємин, то слід їх проаналізувати і виокремити девіації. Можливо, все правильно щодо дорослого життя, але для підлітка – це девіація. Він не може бути повноцінним сексуальним партнером через його психосексуальну незрілість.

Залежно від ступеня вираженості девіацій в поведінці і особливостей соціального контексту, оптимальна стратегія психолого-педагогічного впливу на підлітка, спрямована на його висновок на оптимальну траєкторію індивідуального розвитку, повинна припускати поєднання стратегій, орієнтованих на виправлення помилок, вже зроблених у минулому, і їх ментальних і поведінкових наслідків в сьогоденні (психотерапевтична парадигма), і стратегій, орієнтованих на допомогу підліткови в побудові концепції майбутнього, адекватної його особистісним особливостям; вироблення соціально прийнятних стратегій і тактики здійснення життєвих планів, тобто самореалізацію і самоактуалізацію

Література і джерела

1. Берн Ш. Гендерная психология / Ш.Берн. – СПб.: Прайм-Еврознак, 2002. – 320 с.
2. Віденко С.В. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: навч. Посіб./ С.В.Віденко. – К.: Арістей, 2003. – 312 с.
3. Говорун Т.В. Стать та сексуальність: психологічний ракурс: Навч. посіб./ Т.В.Говорун, О.М.Кікінежді. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 1999. – 384 с.
4. Зинченко В.П. Психологические основы педагогики: психолого-педагогические основы построения системы развивающего обучения Д.Б.Эльконина – В.В.Давыдова / В.П.Зинченко. – М.: Гардарики, 2002. – 431 с.
5. Кон И.С. Введение в сексологию / И.С.Кон. – М.: Медицина, 1988. – 320 с.
6. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии / Пер. с англ. Н.О.Фоминой и др. / Под ред. Н.Д.Фанченко. – М.: Мир, 1998. – 721 с.
7. Кришталь В.В. Сексология: учебное пособие / В.В.Кришталь, С.Р.Григорян. – М.: ПЕРСЭ, 2002. – 879 с.
8. Каденко О.А. Супружеская дезадаптация и внебрачные сексуальные связи / О.А.Каденко. – Хмельницкий: ХНУ, 2006. – 239 с.
9. Равен Д. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / Д.Равен. – М.: Когито-центр, 2002. – 396с.
10. Фрейд З. Очерки по психологии сексуальности / З.Фрейд. – Пер. с нем. – Минск: БелСЭ, 1990. – 352 с.

Для современного этапа развития украинского общества приоритетным является направление в социальной работе, направленный на формирование подрастающего поколения с активной жизненной позицией. К сожалению, кризисы, происходящие сегодня в экономическом, политическом, культурной жизни Украины, негативно влияют на формирование личности подростка. Наиболее проблематичным и наименее изученным в этом аспекте современности является подростковый этап развития человека как субъекта и личности, а наиболее острой и актуальной является проблема коррекции отклонений в поведении подростков и профилактики девиантных типов развития. Именно поэтому, в социально-психолого-педагогической науке особую актуальность получили экспериментальные и теоретические исследования, направленные на поиск средств предупреждения и уменьшения проявлений девиации у школьников подросткового возраста. Формирование самосознания, самоактуализация основных аспектов ее проявлений, сексуальности в том числе, напрямую влияют на поведение подростка. Дезадаптированные подростки становятся клиентами социальной работы.

Ключевые слова: сексуальность, девиантное поведение, социальная работа, социальные и психологические особенности личности.

For the present stage of development of Ukrainian society there is a priority direction in social work, which aims at the formation of the younger generation with an active lifestyle. Unfortunately, the crisis occurring today in the economic, political and cultural life of Ukraine, affects the formation of adolescent personality. The most problematic and least studied in this aspect today is the teenage stage of human subjects and personality, and the most acute and urgent is the problem of correcting deviations in the behavior of adolescents and prevention of deviant types of development. Therefore, the socio-psycho-pedagogical science special urgency acquired experimental and theoretical research aimed at finding ways for prevention and decrease of deviation in the school adolescence. Formation of self-awareness, self actualization of the main aspects of its manifestations, including sexuality, directly affect the behavior of adolescents. Disadapted adolescents become clients of social work.

Key words: seuality, deviant behavior, social work, social and psychological characteristics of personalit

УДК378.094.371.388

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ (НА ПРИКЛАДІ ВІДКРИТОГО УНІВЕРСИТЕТУ)

Гаранко Віталія Іванівна
м.Мукачеве

У статті розкривається досвід ВУ в підготовці вчителів початкової школи засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Метою статті є розкрити місце Відкритого Університету у вдосконаленні та модернізації сучасної системи вищої освіти країн ЄС та підготовки вчителя початкової школи зокрема. Велика Британія належить до тієї невеликої групи європейських країн, де на законодавчому рівні прийнято стан-

дарту використання інформаційних технологій у підготовці вчителів. Описано переваги дистанційного навчання для більшої кількості бажаючих та загальні умови навчання для отримання професії вчителя початкової школи на освітніх курсах.

Ключові слова: інформаційна компетентність вчителя, інформаційні та комунікаційні технології, початкова освіта, вчитель початкової школи.

В кінці ХХ століття людство ввійшло в стадію розвитку, яка отримала назву інформаційне суспільство, а висловлювання відомого дослідника масових комунікацій Г.М.Маклюєна: “Зміна історичних епох визначається зміною комунікаційних технологій...” отримало нове підтвердження [2, с.23-33]. Світовий процес переходу до інформаційного суспільства, а також економічні, політичні та соціальні зміни, що його супроводжують, прискорюють реформування системи освіти. Процес реформування вищої школи Об'єднаного Королівства показав, що ідеологією, напрямками, принципами та методами він відповідає ключовим засадам Болонського процесу, оскільки спрямований на лібералізацію ринку освітніх послуг і має на меті входження Великобританії до єдиної освітньої зони Європи. Однак існують особливості, зумовлені історичним розвитком вищої освіти, зокрема початкової школи. Передусім це стосується основної провідної ідеї реформи вищої освіти у Великобританії – створення системи неперервної освіти “протягом життя” [9, с.15-16], яка втілюється через забезпечення доступу до освітньої і професійної підготовки всіх, хто має необхідні здібності та відповідні знання. Найбільш ефективному розв'язанню зазначених проблем сприяє дистанційне навчання (ДН), яке здійснюється на основі сучасних педагогічних, інформаційних і телекомунікаційних технологій.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Важливим джерелом науково обґрунтованого постулу щодо процесу реформування системи педагогічної освіти в сучасних умовах інтеграції можуть бути міжнародні педагогічні дослідження, що виходять на загальні тенденції та спільні підходи у розвитку інноваційних феноменів вдосконалення та модернізації підготовки вчителя початкової школи зокрема. До таких робіт за рядом ознак можна віднести міжнародні проекти, зокрема, дослідження Ради Європи: “Підручник з початкової освіти в Європі” під редакцією професора Лістерського університету М.Галтона і професора Ліверпульського університету А.Блайс (Handbook of primary education in Europe / A. Blyth and M. Galton (eds.). – London: David Fulton Publishers, 1989) та “Підручник з професійної підготовки вчителів у Європі: Проблеми і тенденції” під редакцією професора Відкритого університету Великобританії Б.Муна та професора М.Галтона (Handbook of teacher training in Europe Issues and Trends / M. Galton and B. Moon (eds.). – London: David Fulton Publishers, 1994) [6, 12].

Для досягнення мети було досліджено праці вітчизняних дослідників: Н. Авшенюк, О.Кіщенко, А.Суховірського; закордонні дослідження Р. Діарінга, Дж. Андерсона, М. Хукер та інших британських науковців освітньої сфери, а також низку нормативних документів та доповідей центральних британських освітніх організацій. Слід згадати науковців та дослідників, які крім уже вказаних, займалися даною проблематикою. Так, системною підготовкою вчителя до використання інформаційних технологій у навчальному процесі займалися І. Богданова, Ю. Господарик, О. Дмитриєва, Є. Полат та ін. Сферу дистанційного навчання загалом та її місця в системі підготовки та підвищення кваліфікації викладачів досліджували такі вітчизняні та російські науковці, як: В.Биков, М.Євтух, В.Жулкевська, С.Калашникова, М.Карпенко, С.Кудрявцева, В.Кухаренко, Є.Полат, Н.Сиротенко, П.Стефаненко, В.Тихомиров, О.Хмель, А.Хуторський, Б.Шуневич та ін. Серед закордонних досліджень системи підготовки вчителя та використання ним ІКТ варто відзначити праці наступних науковців: Д. Кігана, М. Мура, О. Петерса, Дж. Боата, Дж. Данієля, К. Сміта, Д.Р. Гаррісона та Т.Андерсона, М. Аллена та інших.

Метою статті є розкриття місця і ролі Відкритого Університету у вдосконаленні та модернізації сучасної системи вищої освіти країн ЄС та підготовки вчителя початкової школи зокрема.

Виклад основного матеріалу дослідження. Велика Британія належить до тієї невеликої групи європейських країн, де на законодавчому рівні прийнято стандарти використання інформаційних технологій у викладанні різних предметів. Велика Британія нині має самі деталізовані стандарти серед країн Європи. Вперше вони були започатковані в 1989 р. як компонент в структурі

стандарту підготовки вчителів [1, 226-228]. Згодом Уряд прийняв розгорнуті стандарти для підготовки вчителів, а також започаткував широку національну стратегію підготовки всіх вчителів до використання інформаційних технологій. Державні вимоги до курікула включають такі положення:

- коли потрібно, та коли не потрібно та як використовувати ІКТ у викладанні їхнього предмета;
- як ІКТ можуть бути використані при викладанні для цілого класу;
- як ІКТ можуть бути використані при плануванні, включаючи застосування ІКТ для підготовки уроку та вибір ІКТ джерел;
- як оцінювати роботу учнів використовуючи ІКТ;
- як ІКТ можуть бути використані на сучасному рівні (Агентство Підготовки Вчителів, 2001) [15].

Курікулум детально розроблений у двох розділах з 18 компетенціями. Кожна компетенція має від 0 до 8 положень. Повний курікулум опубліковано в інформаційній мережі [9,12]. Агентство підготовки вчителів також має розроблено CD (компакт диск) для допомоги вчителям в аналізі їхніх власних потреб тренування. Ініціатива підготовки спеціалістів по використанню ІКТ фінансується Благочинною Лотереєю, що призвела до створення великої кількості підготовчих організацій, багато з яких є приватно-публічними партнерами. Найбільшим з цих партнерів є Педагогічна школа Відкритого Університету [12].

Педагогічна школа була заснована у 1983 році. Трохи згодом до неї приєднали факультет педагогічних наук та частину Центру післядипломної освіти. З того часу робота Педагогічної школи, в основному, фокусувалась на програмах післядипломної освіти та на розвитку потреб сучасного викладача, одночасно створюючи навчальні курси вищої освіти як для спеціалістів, так і для загалу. Школа має довгу історію в межах часової шкали професійного розвитку вчителя Великобританії в різних сферах, як от, введення GCSE та національного курікула в Англії та Уельсі, керування розвитком директорів та використання ІКТ в навчальному плані. У вересні 2000 року відбулось злиття Педагогічної школи Відкритого Університету та Центру сучасних мов та створено факультет педагогіки та мовних наук FELS (англійська абревіатура офіційної назви факультету – The Faculty of Education and Language Studies). Його діяльність розподілено за чотири академічними напрямками: відділ педагогіки (Department of Education); мовний відділ (Department of Languages); центр мов та комунікацій (Centre for Language and Communications); та центр розвитку та навчання дітей (Centre for Childhood, Development and Learning).

Відділ педагогіки DoE (англійська абревіатура офіційної назви відділу – The Department of Education) є найбільшим академічним підрозділом факультету педагогіки. Зміст навчального плану відділу відповідає двом програмовим напрямкам: професійна педагогічна освіта та навчання дітей і молоді. Навчальні курси відділу обертаються навколо широкого кола дисциплін включно: практика роботи з дітьми молодшого шкільного віку, освіта вчителя початкової школи, первинна освіта вчителя (середня школа), курікулум та оцінювання, робота зі старшими учнями, післядипломна освіта, керування освітнім процесом, міжнародний рівень розвитку освіти вчителя, спорт та фітнес. Робочі навчальні курси відділу є основою для: *трьох базових ступенів* (академічні курси розподілено по таким темам: початкова школа; робота з молодими людьми; спорт, фітнес та здоров'я), *середньої школи* (PGCE (secondary)); для *післядипломного ступеня* (aMasters in Education), та *докторантського ступеня* (a taught doctorate programme (EdD)), які забезпечують здобуття відповідних кваліфікацій. Відділ також здійснює професійний розвиток протягом життя вчителів та всіх бажаних, надаючи їм можливість навчатися на коротких курсах. Характерними особливостями навчальних курсів (600 курсів) є ефективне використання ІКТ на всіх рівнях освіти [12]. Чільне місце серед них посідають курси підготовки вчителів початкової школи.

Педагогічна підготовка вчителя початкової школи почина-

ється з *базового ступеня* (Foundation Degree) “Педагогіка навчання та викладання у початковій школі”. Цей ступінь визнається відділом освіти та навичок Великобританії. Навчатись на цьому ступені мають можливість вчителі – практики, які працюють з молодшими учнями вікової категорії 0-8. Цей ступінь надає можливості здобути професійні знання і навички, необхідні для підготовки асистентів, практиків та вчителів початкової школи, які працюють або мають доступ до роботи в початковій школі. Навчання на цьому ступені надає можливість продовження освіти для отримання диплому вищої початкової педагогічної освіти (the Diploma of Higher Education in Primary Teaching and Learning). Навчання для здобуття професії вчителя початкової школи слід розпочинати із ввідного базового курсу першого рівня – “Викладання у початковій школі” (Supporting learning in primary schools), що є першим обов’язковим модулем до отримання відповідного диплому. Цей курс охоплює широке коло тем, включаючи: вивчення процесу навчання дітей; інклюзивної освіти (освіта, що містить у собі різні елементи педагогіки та психології); ігрову та творчу діяльність, англійську мову, математику та природничі науки. Цей курс допомагає студентам: розвивати своє розуміння того, яким чином вчителі вчать; як складати та працювати з навчальним планом; навчитися керувати дитячими заходами; розвивати навички педагогічно-виховної роботи з дітьми; засвоїти моделі прийняття професійних рішень в шкільному навчальному процесі. Зокрема, курс забезпечує студентам розуміння того, як найкраще проводити процес навчання з англійської мови, математики та природничих наук. Програмою курсу представлено ефективні методи та підходи, які можуть бути використані для підвищення якості викладання з усієї навчальної програми; при проходженні відповідної педагогічної практики в школі; в роботі з дітьми індивідуально, у малих групах та великих колективах. Навчання на курсі триває 9 місяців.

Завдяки навчанню на цьому курсі студент здобуває такі ключові навички:

- розуміння функціонування та роботи сучасних початкових шкіл; їх структуру та зміст навчальної програми;
- розуміння того, яким чином діти вчаться, і того, як дорослі можуть стимулювати їх навчання;
- розуміння принципів, що лежать в основі початкової освітньої політики і шкільної практики;
- обізнаність щодо деяких сучасних теорій та досліджень в галузі розвитку та модернізації початкової освіти;
- розуміння питань, що стосуються рівності рас та соціальної інтеграції;
- розуміння взаємодоповнюючих відносин між сім’єю і школою; ролі батьків та сім’ї у вихованні дітей;
- здобуття академічних навичок, пов’язаних з дослідженням та викладом аргументів, використовуючи відповідні форми доказів;
- здатність аналізувати власний рівень академічного та професійного навчання і бути в змозі прийняти заходи для задоволення виявлених потреб навчання та викладання [13].

Після завершення навчання на цьому курсі студент отримує сертифікат, що дозволяє йому працювати в початковій школі асистентом та/або продовжувати здобувати освіту з цього напрямку, де наступним етапом є здобуття диплому про вищу педагогічну освіту, що дозволяє здійснювати викладання у початковій школі на другому обов’язковому модулі рівня 1 “Навчання та дослідження у початковій школі” (Learning through enquire in primary schools). Навчання на базовому ступені триває два роки та сім місяців, що є еквівалентом стаціонарної форми навчання, і де студент отримує 240 кредитів (120 - на курсах рівня 1, та 120 – на курсах рівня 2). Необхідні 120 кредитів рівня 2 для завершення навчання на базовому ступені діляться між обов’язковим модульним курсом – новий курс ВУ “Знання предмету та професійна практика в початковій школі” (Subject knowledge and professional practice in primary schools) (60 кредитів) та опційними модульними курсами (кожен по 60 кредитів): “Розвиток дитини”, “Дитинство”, “Робота з дітьми,

молоддю та сім’ями”, “Рівність, участь та занурення: взаємонавчання”. Навчання здійснюється під керівництвом кваліфікованого спеціаліста та забезпечується двома е-підручниками, веб-сайтом з додатковими матеріалами та матеріалами для оцінювання з путівником. Письмові завдання складаються з 19 навчальних тем, путівника до курсу, медіа путівника та двох CD-ROM. Якщо абітурієнт не працює в школі та немає досвіду роботи з молодшими школярами педагогічний відділ розробив спеціальний короткий ввідний курс (10 кредитів) “Розуміння молодших школярів”, де пропонується психологічно-педагогічна підготовка студентів через висвітлення трьох основних тем навчальних юнітів: спілкування з немовлятами (вікова категорія 0-3); діти починають говорити (4-8); молодь шукає своє місце в світі (9-11). Слід відмітити, що навчання на ввідному курсі базового ступеня та курсах рівня 1 може здійснюватися одночасно.

Після успішного завершення навчання на вищезгаданому курсі рівня 1, студент може претендувати на продовження навчання щодо отримання сертифікату викладання у початковій школі (Certificate in Supporting Learning in Primary Schools). Курс “Викладання у початковій школі” є обов’язковим модулем для здобуття диплому Відкритого Університету вищої освіти початкової школи та базового ступеня викладання у початковій школі. В той же час вищезгаданий курс є опційним модулем для здобуття диплому бакалавра мистецтв освіти дітей та молоді, сертифікату Відкритого Університету вищої педагогічної освіти та диплому Відкритого Університету вищої педагогічної освіти.

Курс навчання, що веде до здобуття “Сертифікату Відкритого Університету викладання в початковій школі” (Certificate in Supporting Learning in Primary Schools) (60 кредитів) розроблено для працівників початкової школи чи спеціалізованої школи, чи відповідного медичного закладу: асистентів, вчителів, волонтерів з учнями вікової категорії від 4 до 11 років. Навчання на курсі забезпечує професійний розвиток розуміння куракулума початкової школи та методів роботи з молодшими учнями. Він є самостійним кваліфікаційним курсом та одночасно першим кроком навчання до отримання звання “Базового ступеня викладання в початковій школі” чи диплома вищої освіти викладання в початковій школі. Цей сертифікат рівня 1 забезпечує необхідні базові знання та розвиває навчальні навички вищої педагогічної та дистанційної освіти, щоб забезпечити професійний розвиток необхідний для навчання на інших модульних курсах рівнів 2 та 3. Освітній сектор Великобританії та, зокрема, Рада освіти та бібліотекарів Північної Ірландії, визнають цей сертифікат кваліфікаційним документом. Після завершення навчання на цьому курсі студент може продовжувати здобуття статусу кваліфікованого вчителя початкової школи через Післядипломний педагогічний сертифікат (Відкритий Університет не надає відповідних навчальних модулів). Базові ступені Відкритого Університету педагогічного відділу високо цінуються відділом початкової освіти Великобританії; вони мають такий же кваліфікаційний рівень як перші два роки навчання на денній формі у вищих державних педагогічних закладах. Кваліфікаційний рівень здобутий під час навчання на модульних курсах базового ступеня є основою для продовження навчання задля отримання статусу кваліфікованого вчителя початкової школи.

У своїй публікації “Стати вчителем” науковці Відкритого Університету пропонують діаграму питань, на які слід кожному бажуючому абітурієнтові відповісти перед тим, як зробити остаточний вибір, яку професію здобувати: початкова чи середня школа? [9, 3]. ВУ допомагає студентам розвинути професійні навички, що високо цінуються роботодавцями, такі як розуміння часового розподілу завдань та роботи з ними, впевненості у власних силах, рішення проблем, здатність розуміти і оцінювати ефективність нових концепцій та пріоритетів. Необхідні навички включають в себе:

- навички ефективного спілкування - як письмово так і усно;
- навички поведінки в класі: брати на себе ініціативу в класі, але й дозволяти учням вільно розвивати свою власну особистість і здібності;

- навички роботи в тісному співробітництві з іншими вчителями, батьками, іншими працівникам освіти;
- творчі навички;
- навички управління часом в/ поза класних годин;
- ентузіазм, терпіння, гарне почуття гумору і здатність викликати зацікавлення до процесу навчання у дітей.

Нові кваліфіковані вчителі початкової та середньої школи несуть відповідальність за забезпечення учнів навчальними матеріалами, і вони також виконують всі інші обов'язки вчителя з початку їх призначення на посаду вчителя початкової школи. Нові кваліфіковані вчителі забезпечуються підтримкою більш досвідчених співробітників для обговорення питань, що цікаві іншим співробітникам, одночасно ділячись своїми знаннями та досвідом через веб-сайт ВУ [9, 9].

Загалом процес підготовки вчителя початкової школи у Відкритому університеті триває від 1 до 4 років, в залежності від бажаного рівня вищої освіти. Що ж до підготовки кваліфікованого вчителя початкової школи за допомогою модульних навчальних курсів Педагогічного відділення Відкритого Університету здійснюється через здобуття відповідного ступеня, в складі якого 240 кредитів становлять спеціалізовані предмети початкового курікулуму, зміст якого відрізняється територіально. Так, в Англії це: мистецтво та дизайн; дизайн та технологія; англійська мова; географія; історія; ІКТ; математика; музика; фізична освіта; наука; релігійна освіта. В курікулумі початкової школи Уельсу це: основні предмети – англійська мова, уельська мова, сучасні іноземні мови, математика та наука; та базові – ІКТ, дизайн та технології, історія, географія, мистецтво та дизайн, музика, фізична освіта, релігійна освіта [9, 14]. У Шотландії це мають бути щонайменше два предмети зі шкільного курікулуму: англійська мова, математика, наука, соціальні науки, виразне мистецтво, релігійна та етична освіта, технологія та сучасні мови [9, 16]. У Північній Ірландії, це: мови та гра-

мотність; математика та лічильна грамотність, мистецтва; світ навколо нас (географія, історія, наука та технологія), особистий розвиток та взаємне порозуміння (здоров'я, соціальні навички спілкування), фізична освіта, релігійна освіта [9, 18]. Задля отримання Статусу Кваліфікованого Вчителя Початкової Школи необхідну кількість кредитів (40-80) студенти здобуватимуть в інших більш вузькоспеціалізованих державних вищих педагогічних закладах [9, 38-40].

Висновки. Інформаційні технології в педагогічній освіті Великої Британії, як показав досвід Відкритого Університету є беззаперечно визначальними. Адже, завдяки інформаційним технологіям, заснованим Відкритим Університетом:

створено ефективні міжінституційські бази знань із забезпечення якості, створюючи певним чином "конструкцію, що забезпечує організаційне навчання та розповсюдження позитивного досвіду" [2];

запроваджено і вдосконалено новітні форми і засоби як підготовки так і професійного росту педагогів;

створено окремі навчальні дистанційні спеціальні програми курсів та проектів для вчителів початкової школи, зокрема, он-лайн чи електронні курси для різних верств бажаючих здобути освіту;

здійснено фундаментальні досягнення в таких областях, як освітні методики, інформаційні технології та маркетингові методи обслуговування споживачів;

здійснено перехід в освіті від використання окремих методик до комплексних навчальних технологій, до широкого застосування розподілу праці, системного та мережевого підходів, що забезпечило високу якість при масовому наданні послуг.

Перспективи подальшого дослідження полягають у вивченні можливості використання в Україні досвіду підготовки вчителів початкових класів, напрацьованого у Відкритому Університеті.

Література і джерела

1. Авшенюк Н.М. Професійне становлення молодого вчителя у Великій Британії: історія, досвід, стандарти/Наталія Михайлівна Авшенюк // Педагогіка і психологія професійної освіти/ Науково-методичний журнал. – Львів, 2003. – № 2. – С.220-228.
2. Захарова И.Г. Информационные технологии в образовании./Ирина Гелиевна Захарова. – М.: «Академия», 2007. – 190с.
3. Кіщенко Ю.В. Формування професійної майстерності вчителя в системі педагогічної освіти Англії та Уельсу: Монографія/ Юлія Володимирівна Кіщенко – Херсон: ХДУ, 2004. – 172 с.
4. Парінов А.В. Реформа вищої педагогічної освіти в Англії: передумови і тенденції розвитку (кінець 80-х - початок 90-х років ХХ століття): Дис. канд. пед. наук: 13.00.01. / Андрій Веніамінович Парінов – К., АПН України; Інститут педагогіки, 1995. – 170 с.
5. Пуховська Л.П. Перспективи формування світового освітнього простору в ХХІ столітті /Людмила Прокопівна Пуховська// Вісник Житомирського педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2003. – Випуск 13. – С.16-18.
6. Пуховська Л.П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності: Монографія. /Людмила Прокопівна Пуховська. - К.:Вища шк., 1997. – 180 с.
7. Русак А. Педагогічні аспекти становлення та розвитку технологій дистанційного навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.i1.pru.edu.ua/files/Zbirnik_KOSN/13/30.pdf>. – Загол.з екрану. – Мова англ.
8. Саргсян А.Л. Реформування системи вищої освіти Великої Британії в кінці ХХ на початку ХХІ століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 "Загальна педагогіка та історія педагогіки" / Асмик Людвігівна Саргсян. – Луганськ, 2009. – 22 с.
9. The Open University: Becoming a teacher. Walton Hall: The Open University, 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.open.ac.uk>. – Загол.з екрану. – Мова англ.
10. HEFCE. Institutional Learning and Teaching Strategies: A Guide to Good Practice. Document 99/55. Bristol: Higher Education Funding Council for England. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hefce.ac.uk/Pubs/herce/1999/99-55.htm>. – Загол.з екрану. – Мова англ.
11. HEFCE. Learning and Teaching Support Network (LTSN) // HEFCE Publications. Document 99/20. Bristol: Higher Education Funding Council for England. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www/ilt.ac.uk/about/default.htm>. – Загол.з екрану. – Мова англ.
12. HEFCE. Price Waterhouse Coopers: Business Model for the E-University. Report 00/44. Bristol: Higher Education Funding Council. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.hefce.ac.uk/Pubs/hefce/2000/00-44.htm>. – Загол.з екрану. – Мова англ.
13. Laurillard D. Technology Strategy for Academic Advantage, Open University of the United Kingdom, 1998 (неопублікований документ внутрішнього характеру). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.open.ac.uk/LTTO/internal/tsastrategyupdate98.doc>. – Загол.з екрану. – Мова англ.
14. Naidu S., Barrett J., Olsen P. Improving Instructional Effectiveness with Computer-Mediated Communication. QAA. Code of Practice. Gloucester: Quality Assurance Agency. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.qaa.ac.uk/public/COP/codesofpractice.htm>. – Загол.з екрану. – Мова англ.
15. Professional Standards for Teachers. TDA. Training and Development Agency, 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <www.tda.gov.uk/standards>. – Загол.з екрану. – Мова англ.

В статті розкривається досвід ОУ в підготовці учителів початкової школи за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Метою статті є розкрити місце Відкритого Університету в удосконаленні та модернізації сучасної системи вищої освіти країн ЄС та підготовки вчителів початкової школи в частині. Велика Британія належить до невеликої групи європейських країн, де на законодавчому рівні прийняті стандарти

использования информационных технологий в подготовке учителей. Описаны преимущества дистанционного обучения для большего количества желающих и общие условия обучения для получения образования учителя начальных классов на образовательных курсах.

Ключевые слова: информационная компетентность учителя, образовательные курсы, начальное образование, учитель начальной школы.

The article deals with the experience of the OU in the training of primary school teachers by means of information and communication technologies. The aim of this article is to reveal the place of Open University in the development and modernization of current system of higher education EU countries and particularly initial teacher training. United Kingdom belongs to the small group of European countries where on the legislation level is adopted standards of information technology in teacher training. The article is described the advantages of distance learning for more interested persons and general conditions of pre-service teacher training on educational courses.

Key words: teacher's informative competency, information and communication technologies, initial education, elementary school teacher.

УДК 378.147

МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК НОВА ТЕХНОЛОГІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Горбатюк Роман Михайлович

м.Тернопіль

Тулашвілі Юрій Йосипович

м.Луцьк

У статті розглядаються напрями використання мобільного навчання в сучасній освіті. Встановлено, що застосування мобільних телефонів і планшетних персональних комп'ютерів дозволить створити більш природні умови для навчання, зберігаючи переваги традиційних підходів до застосування обчислювальних пристроїв в освіті. Мобільне навчання надає нову якість навчання і найбільш повно відображає тенденції в освіті сучасної людини. Відзначається, що незважаючи на широке поширення і доступність мобільних телефонів серед студентів, мобільне навчання недостатньо поширене у вітчизняних ВНЗ.

Ключові слова: мобільне навчання, методи і засоби навчання, готовність студентів до мобільного навчання, Інтернет-технології, портативні пристрої.

Сучасний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) розкриває широкі можливості Інтернет для його використання в освітній галузі. Застосування Інтернет-технології започаткувало нову форму навчального процесу, яка отримала назву – електронне навчання (E-learning). Найбільшого поширення ця форма набула в галузі вищої освіти. E-learning покладено в основу дистанційного навчання, яке сьогодні динамічно розвивається, використовуючи різноманітні спеціальні програмно-інструментальні платформи.

Такий підхід став поштовхом до подальших змін у вищій освіті [1, с.62]: модернізації навчально-виховного процесу; введення нових підходів до подання теоретичного матеріалу, проведення практичних і лабораторних занять; розвитку індивідуальних методів роботи; зміни методів і прийомів роботи викладачів, студентів; персоналізації профілю вивчення (перебудови навчального процесу до потреб суб'єктів освіти); зміни методів оцінювання знань студентів та їх корекції.

Однією з активних форм E-learning є мобільне навчання (M-learning), яке все більше набуває популярності серед сучасної молоді. M-learning поширюється завдяки розвитку технології мобільного зв'язку, що базується на застосуванні мережі Інтернет, і в майбутньому може стати потужним засобом підвищення успішності навчання на всіх етапах становлення особистості – від загальноосвітньої до вищої освіти [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про те, що на сьогодні питання впровадження ІКТ, зокрема технологій

і засобів мобільного навчання, які забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві залишається актуальним. Україна робить впевнені кроки на шляху забезпечення належного місця у світовій освітній спільноті на основі E-learning, проте ще залишаються недослідженими перспективи розвитку та впровадження нових педагогічних технологій, що ґрунтуються на ІКТ, у тому числі – M-learning.

Термін «мобільне навчання» (mobile learning (M-learning)) відноситься до використання мобільних і портативних ІТ-пристроїв, зокрема кишенькових комп'ютерів PDA (Personal Digital Assistants), мобільних телефонів, ноутбуків і планшетних ПК у навчальному процесі.

Мобільні пристрої (телефони, кишенькові комп'ютери) мають набагато доступніші ціни, ніж стаціонарні комп'ютери, і дешевший доступ до Інтернет (хоча вартість підключення може бути вищою). Впровадження планшетних ПК дозволяє використовувати мобільний доступ в Інтернет з рівною, якщо не більшою, функціональністю, ніж у стаціонарних комп'ютерів.

Компанія Bersin & Associates, яка займається дослідницькою та консалтинговою діяльністю у сфері послуг зв'язку, у своїх публікаціях стверджує, що M-learning сьогодні стає основним видом освіти в бізнесі. Основна причина – зручність для користувачів. На думку генерального директора та президента Bersin & Associates Джош Берсіна: «мобільне навчання – це початок нової ери безпрецедентної швидкості, гнучкості та досягнень, які здатні надавати працівникам ключові знання і навички саме тоді, коли їм це необхідно» [3].

Оскільки комп'ютери та Інтернет і є необхідним освітнім інструментарієм, а мобільні комп'ютерні технології стають більш портативними, доступними і простими у використанні, то це призводить до поширення і застосування M-learning серед студентської молоді. Однак цей процес є здебільшого стихійним і не систематизованим. Застосування освітніх технологій на основі M-learning сьогодні потребує детального аналізу та систематизації.

Тому метою дослідження обрано аналіз можливостей M-learning і визначення тенденцій його впливу на галузь освіти в Україні.

Останні роки характеризуються бурхливим розвитком мо-